

BADANIE OSOBY EKSPONOWANEJ NA HIV:

1. Ustalenie czy osoba ekspozycja nie była uprzednio zakażona HIV, HCV, HBV
2. Kontrola w czasie przyjmowania profilaktyki obejmujące:
  - badanie morfologii krwi, testy czynnościowe wątroby i nerek w dniu rozpoczęcia profilaktyki oraz w 2 i 4 tyg. przyjmowania leków
  - testy anty-HIV w 6 tygodniu, 3 i 6 miesiącu od ekspozycji

ZAPAMIĘTAJ!!!

KAŻDA KREW JEST POTENCJALNIE ZAKAŻNA! KONTAKT Z MATERIAŁEM ZAKAŻNYM NIESIE RYZYKO ZAKAŻENIA WIRUSAMI: HIV, HBV, HCV.

PRACUJ ZAWSZE W RĘKAWICZKACH!

Dzięki osłonięciu ręki rękawiczką lateksową przy zakłuciu igłą ze światłem ryzyko zakażenia HIV zmniejsza się o około 50%.

PROFILAKTYKA ZAKAŻEŃ HBV:

Po ekspozycji osobom nieszczepionym lub szczepionym nieskutecznie przeciw wzw typu B (poziom anty-HBs poniżej <10IU/l) należy podać pierwszą dawkę szczepionki i immunoglobulinę swoistą. Po pełnym cyklu szczepienia sprawdzić poziom przeciwciał anty-HBs.

Autor opracowania: Aneta Cybula

Opracowano na podstawie: Gładysz A. Knysz B. Gąsiorowski J. Profilaktyka po ekspozycji na zakażenie HIV, Warszawa 1999 i późniejszej MZIOS: Postępowanie zapobiegawcze i diagnostyczne w przypadku zakażenia HIV i zachorowania na AIDS; KC ds. AIDS, Warszawa, 2002 U.S. Public Health Service Guidelines for the Management of Occupational Exposures to HBV, HCV, and HIV and Recommendations for Postexposure Prophylaxis, June 29, 2001/vo.50/No.RR-11

Ostatecznej konsultacji tekstu dokonał prof. A. Gładysz

Krajowe Centrum ds. AIDS
Agencja Ministra Zdrowia
telefon zaufania AIDS: (022) 692 82 26
www.aids.gov.pl
ul. Samsonowska 1, 02-829 Warszawa

Poznań (wielkopolskie) Stowarzyszenie Profilaktyki Społecznej "SEDNO"
Al. Marcinkowskiego 21, 61-745 Poznań wtorek 15:00-17:00 czwartek 16:00-18:00

Szczecin (zachodnio-pomorskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
ul. Energetyków 2, 70-656 Szczecin, poniedziałek i środa 15:00 19:00

Koszalin (zachodnio - pomorskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
ul. Zwycięstwa 136,75-613 Koszalin, środa 15:00 19:00

Bydgoszcz (kujawsko-pomorskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
przy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
ul. Kujawska 4, 85-031 Bydgoszcz wtorek 14:30-18:00

Warszawa (mazowieckie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Lecznictwa Otwartego
ul. Romera 4, 02-784 Warszawa poniedziałek-czwartek 17:00 - 20:00

Lublin (lubelskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
przy Ośrodku Leczenia Uzależnień
al. Tysiąclecia 5, 20-121 Lublin wtorek i czwartek 16:00 -18:00

Białystok (podlaskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
przy Ośrodku Diagnostyczno-Badawczym Chorób Przenoszonych Drogą Płciową
ul. św. Rocha 3, 15-879 Białystok poniedziałek i środa 15.00 17.00

Zielona Góra (lubuskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
przy Poradni Młodzieżowej i Rodzinnej TRR
ul. Energetyków 2, 65-729 Zielona Góra poniedziałek 14:00-17:00

Olsztyn (warmińskie - mazurskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
przy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
ul. Żołnierska 16 (p.15, parter), 10-561 Olsztyn wtorek i czwartek 15:00-18:00

Kraków (małopolskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
przy Lekarskiej Przychodni Specjalistycznej TRR
ul. Bronowicka 73, 30-091 Kraków wtorek 16:30-19:00 środa 16:00-19:00
czwartek 10:00-12:00

Gdańsk (pomorskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
Przy Wojewódzkiej Przychodni Skórno-Wenerologicznej
ul. Długa 84/85, 80-831 Gdańsk poniedziałek i czwartek 18:00-20:00

Opole (opolskie) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny
przy Poradni Przedmałżeńskiej i Rodzinnej TRR
ul. Damrota 6, 45-064 Opole środa 16:00-19:00

Wrocław (dolnośląskie) Lekarska Przychodnia Specjalistyczna TRR NZOZ
ul. Podwale 74, ofic. 23, 50-449 Wrocław poniedziałek i czwartek 15:00-19:30

Chorzów (śląskie) Punkt Konsultacyjno - Diagnostyczny
przy Ośrodku Diagnostyki i Terapii AIDS
ul. Zjednoczenia 10, 41-500 Chorzów poniedziałek-piątek 14:00 - 16:00

Kielce (świętokrzyskie) Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna
ul. Jagiellońska 68, 25-958 Kielce poniedziałek 15:00-17:00

Łódź (łódzkie) Poradnia Nabytych Niedoborów Immunologicznych
WSSz im. Dr Wł.Biegańskiego
ul. Pogonowskiego 44, 90-618 Łódź raz w tyg. 15:00-18:00

Rzeszów (podkarpackie) Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna
ul. Wierzbowa 16, 35-310 Rzeszów czwartek 15:00-17:00

Legnica (dolnośląskie) Punkt Konsultacyjno Diagnostyczny
przy Niepublicznym Ośrodku Terapii Uzależnień od Alkoholu
ul. Powstańców Śląskich 10, 59-200 Legnica wtorki 15:00-18:00

ZASADY POSTĘPOWANIA

PO EKSPOZYCJI ZAWODOWEJ NA KREW I INNY POTENCJALNIE INFEKCYJNY MATERIAŁ [IPIM] MOGĄCY ZAWIERAĆ HIV.

**Podczas wykonywania pracy
zawodowej istnieje ryzyko
zakażenia wirusem HIV,
wirusem zapalenia wątroby
typu B (HBV) i typu C (HCV).**

**EKSPOZYCJA ZAWODOWA
to narażenie na zakażenie
HIV, HBV, HCV w czasie
wykonywania pracy zawodowej.**

EKSPOZYCJA ZAWODOWA

to narażenie na zakażenie
HIV, HBV, HCV w czasie
wykonywania pracy zawodowej.

Materiałem zakaźnym może być każdy materiał biologiczny zawierający ilości wirusa wystarczające do zakażenia.

KREW i każda wydalina lub wydzielina zawierająca krew jest najniebezpieczniejszym źródłem zakażenia wirusami HIV, HBV, HCV.

Innym potencjalnie infekcyjnym materiałem [IPIM] zawierającym HIV może być:

*-nasienie, wydzielina pochwowa,
płyn mózgowo-rdzeniowy, płyn opłucnowy,
maź stawowa, płyn osierdziowy, płyn otrzewnowy,
płyn owodniowy, mleko kobiece*

*-jakakolwiek oddzielona tkanka lub narząd
człowieka żywego lub martwego*

*-komórki lub hodowle tkankowe zawierające HIV,
hodowle narządów,
pożywki zawierające HIV lub HBV lub HCV*

UWAGA!!!

Mocz, kał, ślina, płwocina, wymiociny, wydzielina z nosa, pot i łzy (jeśli nie zawierają krwi lub IPIM) NIE są zakaźne!
Kontakt z nimi NIE wymaga zastosowania profilaktyki poekspozycyjnej!

Czy wiesz, że :

Prawdopodobieństwo zakażenia po ekspozycji związanej z uszkodzeniem skóry wynosi: **HBV: 30 %** **HCV: 5-15 %** **HIV: 0,3 %**

Najmniejsza objętość krwi, która może przenieść zakażenie to:
HBV - 0,00004 ml **HIV- 0,1 ml**

PAMIĘTAJ !!!

Jeśli doszło do kontaktu z materiałem zakaźnym szybkie i właściwe działanie może uchronić Cię przed zakażeniem HIV

NATYCHMIAST PO EKSPOZYCJI NALEŻY:

przebrać skórę wodą z mydłem
nie tamować krwawienia
nie wyciskać rany (krwi)
nie używać standardowych środków dezynfekcyjnych (np. jodyna, spirytus)
błony śluzowe i spojówki przepłukać kilkakrotnie wodą lub 0,9% roztworem NaCl (nie używać do płukania jamy ustnej środków dezynfekcyjnych na bazie alkoholu)

o ile to możliwe zażyć 250-300mg Retroviru

konieczne jest zgłoszenie ekspozycji zawodowej przełożonemu, odnotowanie wypadku z uwzględnieniem następujących danych:
data i godzina, rodzaj ekspozycji i wywiad medyczny osoby będącej potencjalnym źródłem zakażenia

należy pobrać po 5 ml surowicy od osoby ekspozowanej i osoby będącej potencjalnym źródłem zakażenia do badań serologicznych (przeciwciała anty-HIV i anty-HCV, HBsAg, anty-HBc i u osób szczepionych przeciw wzp typu B przeciwciała anty-HBs) w celu ustalenia statusu serologicznego obu osób w momencie ekspozycji.

POTEM NALEŻY:

Jak najszybciej zgłosić się do najbliższego ośrodka specjalistycznego chorób zakaźnych, aby lekarz, po ocenie ryzyka mógł podjąć decyzję o włączeniu profilaktyki poekspozycyjnej HIV bądź jej zaniechaniu.

Profilaktyki HIV NIE stosuje się po ekspozycji na skórę nieuszkodzoną !

Profilaktyka poekspozycyjna zakażenia HIV polega na zastosowaniu przez 28 dni dwóch lub trzech leków antyretrowirusowych.

UWAGA! Profilaktyka powinna być wdrożona najszybciej jak to możliwe (do dwóch godzin) i nie później niż 36 do 48 godzin od czasu ekspozycji.

SCHEMAT PROFILAKTYKI POEKSPOZYCJNEJ ZAKAŻENIA HIV.

SCHEMAT PODSTAWOWY

Można stosować wszystkie leki oprócz Nevirapine.

SCHEMAT ROZSZERZONY

Można stosować wszystkie leki oprócz Nevirapine.

UWAGA !!!

DO CZASU UZYSKANIA UJEMNYCH WYNIKÓW BADAŃ SEROLOGICZNYCH OSOBA, KTÓRA ULEGŁA EKSPOZYCJI POWINNA ZACHOWAĆ WSTRZEMIĘZLIWOŚĆ SEKSUALNĄ (BĄDŹ PRZESTRZEGAĆ ZASAD BEZPIECZNEGO SEKSU), UNIKAĆ CIĄŻY, NIE KARMIĆ PIERSIĄ, WSTRZYMAĆ SIĘ OD ODDAWANIA KRWI, PLAZMY, NASIENIA, TKANEK !!!

UWAGA!!!!

JEŻELI OSOBA STANOWIĄCA POTENCJALNE ŹRÓDŁO ZAKAŻENIA ZOSTANIE UZNANA ZA NIEZAKAŻONĄ HIV, OSOBA, U KTÓREJ DOSZŁO DO EKSPOZYCJI NIE MUSI PRZYJMOWAĆ PROFILAKTYKI ZAKAŻENIA HIV. W PRZYPADKU USTALENIA TEGO FAKTU JUŻ PO ROZPOCZĘCIU PROFILAKTYKI NALEŻY JĄ PRZERWAĆ!